

TELEGRAFUL ROMÂN.

Nr. 51. ANUL XIII.

Telegrafulu este de dona ori pe septem-
man: joia si Duminica. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditu-
ra loiei pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'ta prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 113 Iuliu 1865.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litero
mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Aflamu din funte autentica, ca Preaonoratulu Domnu
Protopopu alu Brasiovlui si Archimandritu Ioanne Po-
pasu, la propunerea Sinodului este denumitu Episcopu alu
eparchiei romane greco-orientale a Ca-
ransebesiului, si ca in 15 Iuliu va urma predarea die-
ceseloru Aradului si a Caransebesiului. —

Provocare.

Comitetulu Asociatiunei Transsilvane romane in siedin-
ti'a tinuta in 4 Iuliu c. n. a. c. § 49. a decisu a propune la
viitorea adunare generala, ce se va tine la Abrudu in 27/15
Augustu 1865: ca sa se iee la pertractare si desbatere, com-
punerea unui dictionariu in cele trei limbi ale patriei,
cum si compunerea altui dictionariu etimologicu.

Deci, in interesulu ajungerii unui resultatu doritu in
astu respectu, cum si dorindu a servi cu informatiunile neces-
sarie despre tote intreprinderile de acestu felu, Comitetulu
Asociatiunei Transsilvane romane, si ia voia a se adressa
prin acest'a catra toti acei barbati de litera din
tota romanimea, cari se ocupa in adinsu cu atare speciali-
tate, seu chiaru posedu elaborate de feliulu acest'a, — ro-
gandu-i totu deodata, ca pana la viitorea adunare generala, sa
binevoiésca pre acestu Comitetu alu incunoscinti'a despre in-
trepriderile seu operatele sele relative la atins'a specialitate. *)

Din siedinti'a Comitetului Asociatiunei Transsilvane ro-
mane tinuta la Sibiu in 4 Iuliu c. n. 1865.

Constitutiunea. Sanctiunarea eii cu aplicare la giurstările nostre.

I.

Constitutiunea este o lege. — Legea este unu preceptu
datu de puterea competente, pentru regularea unoru relatiuni
sociali. — Constitutiunea este unu complexu de precepte,
date pentru regularea relatiunilor politice si sociale ale unui
statu. — Cu catu legea esprima mai credinciosu relatiunile,
pentru cari e facuta, cu atatu este mai buna, mai drepta si
mai duratore. — Ceeace se dice despre lege ca genu, se po-
te dice si despre constitutiune ca specia :

O constitutiune va fi cu atatu mai buna,
mai drepta si mai statornica, cu catu va es-
primá mai credinciosu relatiunile sociali
si politice ale acelu statu, pentru care e-
ste data.

Asia dara bas'a ori carei constituiti sunt relatiunile so-
ciali si politice ale unui statu. Numai acelu legiutoru, care
cunosce bine acestea, va sci combina cele egale si deosebi
cele diferite, va sci face pentru relatiunile egale lege comuna,
ear pentru relatiunile diferite, diferite regule, in sa cores-
pondiátore acestor'a, va sci sa imbrace fia-care relatiune in vest-
mentu potrivit, cu unu cuventu va sci constitui unu statu
bunu, dreptu si statornicu. — Ori care altu legiutoriu va im-
braca relatiunile in vestminte seu prea mari, seu prea mici;
in casulu d'antaiu vestmintele voru fi incomode, neintrebuin-
tiabile, in casulu de alu doilea, nu voru incapé tote in vest-
mentulu celu micu, voru fi strinse, asiá, incatu in scurtu voru
trebui sa rumpa vestmentulu.

Cu statornici'a constituiti nu voimu sa dicemu, ca acest'a,
fiindu espressionea credincioasa a giurstárilor de fatia, va dura in
eternu. — Nici decum. — Dupacum relatiunile unui statu din ce in
ce se schimba si nu remanu aceleasi, asiá si legea de constitu-
ire nu póte remané aceeasi in eternu si neschimbata. Insa
dupacum relatiunile sociali si politice ale unui statu nu se
schimba deodata cu totul, ci numai in parte si succesive pe

nesimtite; asiá si legea constituita trebuie sa se schimbe nu-
mai in parte si successive.

Se tine de intielepciunea unui barbatu de statu, a unui
legiutoriu, ca indata ce a observatu, ca relatiunile in statu
s'au schimbatu, au cadiutu, si altele au castigatu esistintia, sa
acomodeze legea pentru cele schimbate, sa o delature pentru
cele cadiute si sa faca legi noué pentru cele ce au casti-
gatu esistintia noua.

Astfelu pomulu, curatitu din candu in candu de ramurile
nscate si posaltu cu odrasle tinere, va inflori si va produce
frupte tempu indelungatu.

Astfelu legea constituita a unui statu, acomodandu-se
din ce in ce relatiunilor, ce se schimba pe nesimtite, va du-
ra din generatiuni in generatiuni, trecendu in suculu si sangele
cetatiunilor, mostenindu-se ca unu sanctuariu din tata la fii,
nepoti, si stranepoti si castigandu-si astfel o sanctiune
tradit iunala.

Acésta sanctiune este cea mai sigura. Ferice de sta-
tulu, ce possede o constitutiune sanctiunata in acestu modu.
Valurile temporiloru se voru frange de acésta puternica stanca
si nu o voru clatina. O astfelu de lege constituita nu e-
ste scrisa pe hartia debila, ci in sangele, in inim'a cetatie-
niloru, si cetatiunii o voru aperi pana la cea mai de pre ur-
ma picatura de sange, la cea de pre urma batere de inima.
Dovad'a cea mai eclatanta despre acésta este constitutiunea
Engliterei.

Ori care alta sanctiune de lege constituita este nesig-
gura. De orece legea constituita in asemenea casuri este de
multe-ori numai espressionea vointiei poteriloru leginitore, din
care cauza aceeasi vointia, constrinsa fiindu seu spontanea,
o póte desfiintia si esistinti'a eii este amenintata pe tota o-
r'a. Acésta se póte aplica cu atatu mai multu la constitui-
rile moderne, cu catu acestea arare-ori sunt vestminte croi-
te dupa idei teoretice, in cari apoi se constringu relatiunile
sociale si politice ale statului. Asemenea legi constituita
nu imbraca, ci caricheza corpulu relatiunilor, corpulu statului
si cetatiunii sunt de multe-ori buni bucurosi, sa se scape de
asemenea vestmentu nepotrivitu. — O astfelu de constituire
flutura in ventu.

Dar chiaru si o constituire buna si corespundiátore rela-
tiunilor, pentru cari a fostu facuta, póte deveni nedrepta,
debila si fara putere, deca nu se va acomoda schimbárilor
de relatiuni.

Dupacum amu disu mai susu, relatiunile din ce in ce se
schimba pe nesimtite.

Deca legiutorulu nu va observá acele schimbári, seu nu
le va considerá, apoi cu incetulu schimbandu-se relatiunile
vechi, legea constituita va remané fara basa, va remané o
lege scrisa pe hartia, unu vestmentu fara corp. Póte va
reusi cine-va, ca sa constringa cu forti'a catu-va tempu cor-
pulu statului in acelu vestmentu invecitu si strainu pentru
densulu; dar logie'a fapteloru, carei'a in fine nu póte resista
nici o putere, vigorea relatiunilor va isbucni, va tranti a-
celu popantiu si va desbraca acea haina, ce trebuia immor-
mentata cu relatiunile morte de demultu; cerendu vestminte
acomodate relatiunilor de fatia.

Asemenea schimbári fortiate se numescu revolutiuni, vi-
na acelea de susu seu de josu.

Torentulu va fi impededatu in cursulu seu catu-va tempu
printr'o stavila puternica; dar valurile retinute umflandu-se, in
fine voru rumpe acea stavila si spumegandu voru inundá totu
tinutul.

Asemenea schimbári fortiate, asemenea revolutiuni au
cele mai triste urmári pentru statu, cu deosebire deca vinu
de josu. Catu sange cetatiunescu a trebuitu sa curga in re-
volutiunea francesca, este in destulu cunoscutu.

*) Celelalte diuarie romane inca sunt rogati a priimi acésta pro-
vocare in colonele sele.

Dar revoluțiunile, și de-a vinu de susu, rămân mari nenorociri pentru stat.

Chiaru schimbarea aceea totală a legii constituante face pre cetățieni, pre masă a poporului să priceapă, că legea constituanta, prin urmare și cea prezenta se poate schimba. Încrederea se slăbește. Sancțiunea tradițională lipsește cu totul.

O lege constituanta produsă prin forța relațiilor de seculi neconsiderate și negleșite în lege, nu este sanctuarul mostenit din generațiuni, ci o lege, care ca și cea veche se poate schimba.

Pe lângă acestea mai vine și nenorocirea, că la asemenea schimbări forțate, arareori se află legiuitori, cari să petrunda și să cunoască destul de bine relațiile de față. Parte din această cauză parte patimă de partidă, se fac legi constituante, cari în scurtu timp, că necorespondătoare, trebuie delaturate.

Esperimentările cu constituirea sunt cele mai periculoase; ele derapă încrederea cetățenilor în constituție, în stat. Afară de acestea ele constau foarte mult pre cetățieni, de unde urmăze și nemulțămirea acestor a. — Exemplu despre această este statul nostru. Dela anul 1850 până acum s'au schimbat 3 ministere, și fiecare ministeriu au adus cu sine schimbări afundate în constituirea statului.

Suntem în ajunul unei a patra schimbări. Atâtea schimbări în constituția unui stat într-unu tîmpu atît de scurtu dovedește lipsă de atari barbati de stat, că și să cunoască în destul relațiile statului și să le dea în constituire expresiunea corespunzătoare.

Vă fi o norocire pentru statul nostru, de-a în fine și va găsi maestrul, care cunoscându-i relațiile bine, departe de ori-ce interesu de partidă și patimă națională, să-i dea o constituție, basată pe acele relațiuni, singur a constitui statornică, și astfel să-lu libereze de aceste experimentări periculoase, cari numai unu inamic al statului le aru pot recomanda. De-a ministeriul prezintă, ce înlocuiește pre alu lui Schmerling, va fi unu atare Messia pentru statul nostru, va areta venitoriu.

Protocolul

siedinței Comitetului Asociației tranne române ținute în 4 Iuliu c. n. a. c. sub presiunea Ilustratei Sele D. Consiliaru gub. Pavelu de Duncă, fiind de față dintre membrii Comitetului: Il. Sea D. Consiliaru Iac. Bologă, Rm. D. Savă Barciaru Popoviciu, D. Dr. Ioan Nemesiu; DD. m. supl. prof. Zach. Boiu, Ioan Popescu și Nic. Cristea, apoi dintre oficialii Asociației I. V. Rusu Secr. II, D. Cassieru Const. Stezaru și D. D. Archiaru Vis. Romanu.

§ 47. D. prezidinte prezintă spectul despre starea casei Assoc. pre timpul acestei stiedințe — din care se vede, că casa Assoc. — după subtragerea erogatoru de până acum — are în proprietatea sa sumă de 21,525 l. 90 s. xr.

Se ia spre știință.

§ 48. Se citește hărta Directoratului Assoc. național din Aradu pentru cultură a poporului român, de dto 29 Maiu (10 Iuliu) a. c. prin care presiunea Assoc. tranne române, în interesul unificării ortografiei române, este poștitu, a propune la adunarea gen. viitoare, alegerea unui numeru amesurat de delegati din sinul său, de cea mai eminentă capacitate, cari adunându-se la unu locu, cu delegatii trimisi din partea celorlalte Assoc. naționale sorori, să iee la discuție și pertractare obiectul relativ la statorirea doritei unități în ortografiă română.

Conclu. Comitetul ia spre cea mai îmbucurătoare știință resp. hărta a Directoratului Assoc. național din Aradu, și totdeauna se simte în prea placută pusețiune a decide, că la viitoră adunare gen. să se propună și recomande cu toată caldura pertractarea și desbaterea modalității în privința a-jungerei acelu scopu de mare importanță pentru desvoltarea și cultură limbii naționale.

§ 49. Se citește mai încolo o alta hărta a unoru DD. membrii ord. ai Assoc. din Brasiou, de dto 4 Iuliu a. c. — în puterea căreia, Comitetul Assoc. este poștitu, până la viitoră adunare gen. a pune la cale următoarele dispozițiuni:

a) Comitetul să îngrijască pentru publicarea membrilor Assoc. într-o listă sau lista deosebită, și încă această publicare să se facă cu o luna mai înainte de adunarea gen. dela Abrudu.

b) Comitetul până la viitoră adun. gen. să facă necesară dispozițiune pentru infățisirea atestatelor de clasificare dela toți acei tineri, cari tragu stipendii anuale din veniturile Asociației.

c) Dorindu acei DD. membri, că la viitoră ad. gen. să se iee la desbatere și compunerea unui dictionariu în cele

trei limbi ale patriei, cum și a unui dictionariu etimologic, roga pre Comitetul Assoc. că până la aceeași adunare, să-și traga informațiuni din toată romanimea despre toate întreprinderile de felul acestuia.

Decisiune. Comitetul Assoc. luându la serioasă pertractare și desbatere dorințele resp. DD. membrii ord. ai Assoc. respicte în mai susu amintit hărta și resp. în punctele de sub a), b), c), se afla îndemnatu a aduce următoarele decisiuni:

Cu privire la dorința de sub a) în privința publicării membrilor Assoc., Comitetul Assoc. recunoscându scopul și însemnătatea acelei publicațiuni, o aprobă în principiu și din parte-si; dar după de o parte în sensul § 23 lit. f) din statutele Assoc., nu se simte competentă în privința cheltuielilor a trece preste sumă preliminară pe an. curente alu Assoc. de adunarea gen. precedentă, ear de alta parte, după ce amesurat concluziunile aduse în adunările gen. dela Brasiou din 1862 p. XI, dela Blasiu din 1863 p. 39, dela Hatiegu din 1864 p. 15 (vedi: și actele resp.), actele adunărilor gen. și altfelu se tipărescu regulat în totu anul: asiă Comitetul afla cu cale a decide, că acestu obiectu să se propună la viitoră adunare generală cu acea observare, că numele membrilor Assoc. să se publice din anu în anu în actele adunărilor gen. resp., ceea ce atunci cu atît s'aru pot efectui mai usor, cu cît ca și anul Assoc. după tenore Concluziunii aduse în ad. gen. dela Blasiu din 1863 p. 21 se computa dela o adunare gen. până la altă.

Cu privire la dorința de sub p. b) relativă la infățisirea atestatelor de clasificare dela stipendiații Assoc., Comitetul o întemina cu placere și apăsare; dar totuși cu acea observare și resp. declarare din parte-si, cumca acestu Comitetu, precum până acum asiă și pre viitoru, în întelesul statutelor Assoc. § 23 lit. e) și resp. a Concluziunii adunărilor gen. dela Brasiou din 1862 p. VI și dela Blasiu 1863 p. 22 este totdeună gata a-si da sēmă, pre basă actelor, despre prevederea sea în privința acelu obiectu. În urma

Cu privire la dorința de sub p. c) relative la compunerea susu amintitelor dictionare Comitetul și va ține de cea mai scumpă datorie în reportul său a o propune spre desbaterea ad. gen. și totu deodată în interesul procurării unui rezultat dorit, decide, a se adresa pre calea jurnalelor române către toți barbati de literă din toată romanimea, cari se ocupa cu atare specialitate sau chiaru posedu operate de felul acestuia în tipariu sau în scrisu, rogându-i, că până la viitoră ad. gen. să binevoiescă a încunoscintia pre acestu comitetu despre întreprinderile sale în cestiunată specialitate.

§ 50. D. cassieru, în urm'a decisiunii Comitetului din stiedința trecută § 41 reportă, cumca din partea casei s'a platitu porto postale în sumă de 27 f. 87 xr. v. a. cunutu pentru transportarea cărților daruite Assoc. din partea academiei imperiale din Viennă, și totu deodată roga pre Comitetu, că d. B. G. Popoviciu, carele avu bunătate a luă asupra-si espeduirea acestor cărți, să se încunoscintieze despre primirea lor.

Conclu. Raportarea D. Cassieru în privința refuzului portului postale se ia spre știință, ear propunerea privitoare la încunoscintierea D. Popoviciu în privința primirii cărților se incredintieze Secretariatului spre a o duce în deplinire.

Totu cu asta ocaziune resp. D. bibliotecariu alu Assoc. încă se însărcinează, că numitele cărți și acte să le treacă în catalogul bibliotecii Assoc., facendu totodată dispozițiunile necesare pentru publicarea lor, dimpreună cu alte alte cărți daruite de alți binevoitori, ce se voru mai fi aflându încă nepublicate până acum.

§ 51. Comisiunea însărcinată în stiedința trecută a Comitetului (§ 43) cu desemnarea cărților mai interesante, care aru fi de a se procura în folosul bibliotecii Assoc. cu sumă de 100 fl., preliminară din partea adunării gen. dela Hatiegu a. tr. prin referințele sau D. bibliotecariu Vis. Romanu, lasă (? Red.) a se citi listă acelor a.

Conclu. Comitetul afla corespunzătoare și bune cărțile desemnate de numita Comisiune spre a se procura pentru bibliotecă Assoc. și totdeauna împoterește pre resp. D. bibliotecariu a îngrijă de procurarea acelor a, cu acea însărcinare însă, că în un'a din stiedințele viitoare a Comitetului reportandu despre această, totdeauna se reprezenteze și conturile resp. spre a se pot asemna refuzul lor, la casa Assoc.

§ 52. Se reportă despre sumele intrate la fondul Assoc. dela stiedința trecută a Comitetului și anume: (Urmăze sumele publicate în numerul 50 alu „Tel. Rom.“, cari prin urmare nu e de lipsă a se mai repeti.)

Se ia spre știință.

Bibliotecariulu mai raportéza, ca D. professoru. Popescu a daruit din opulu seu intitulatu: *Computu pentru scólele populare* 1 esempl. in folosulu bibliotecei Assoc.

Se priimesce cu recunoscintia.

Cu acestea siedinti'a Comitetului Assoc. sa incheia pre la 1 óra dupa amedi. Datulu de mai susu.

Paulu de Dunc'a m. p.

Ioanne V. Rusu, Secr. II.

Programulu Baronului Eötvös.

In 3 Iuliu c. n. a esítu numerulu 1 alu diuariului Baronului Eötvös „Politikai Hetilap“. Editorulu desfasura intrensulu pe largu programulu seu, din care noi dupa mesur'a poteriloru foii nóstre estragemu numai urmatórele trei puncte, cari densulu le numesce bas'a esistintiei natiunale a Ungariei, cá adeca

1) Patri'a nóstra (Ungari'a) sa fia tiéra libera independinte, nesubordinata vre-unei alte tieri séu vre-unei alte provincie, carea sa se póta guberná legalminte numai prin regimulu seu propriu, dupa legi, ce legislativ'a ei propria le va face de comunu cu monarchulu.

2) cá referinti'a, ce esista legalminte intre Ungari'a si intre celelalte párti ale monarchiei, sa nu céra subordinarea unei párti, ci paritatea amenduorú pártiloru, si cá prin urmare

3) incátu legatur'a intre Ungari'a si celelalte párti ale monarchiei, carea noi — dice Eötvös — dorimu nu numai a o pestrá, ci a o intári, face trebuinsiósa pertractarea comuna a unoru interese comune ale celoralalte párti ale monarchiei, popóreloru Ungariei la desemnarea acestoru interese sa le com-peta asemenea influintia cá celoralalte popóre ale monarchiei, si cá principiulu, care la renduirea lucruriloru nóstre nici o data nu-lu potemu perde din vedere, sa fia numai principiulu celei mai perfecte reciprocitati si egalatati.

„Nimenea, dice, nu este petrúnsu mai multu decátu noi de convinctiunea aceea, ca impacarea definitiva a cestiuniloru, ce sustau intre patri'a nóstra si monarchia, atingu de o pot-putra interesele ambeluorú partide; dar tocmai pentru aceea noi vomu tiné strinsu de aceste principie, cáci numai pe bas'a acestor'a este cu potintia, dupa parerea nóstra, o convoire definitiva. Intre aceste margini noi totdeun'a ne vomu alaturá lângá acelu modn alu deslegárei, prin care vomu vedé ascurata mai multu poterea monarchiei si libertatea constitutiunala a popóreloru Austriei; cáci in momentulu acel'a, in care referintiele nóstre fatia cu monarchi'a voru fi organizate astfelu, incátu prin acést'a independinti'a legala a patriei nóstre sa nu se mai pericliteze, si natiunei nóstre sa i se asecure in privinti'a afaceriloru comune ale monarchiei influintia, ce-i compete, interesele monarchiei voru fi indata si interesele patriei nóstre si poterea monarchiei va fi totdeodata si poterea natiunei nóstre; cáci noi in sa si acum suntemu convinsi despre aceea, ce au enunziatu legislativ'a ungara la anulu 1848: ca cea mai sigura garantia pentru libertatea constitutiunala a patriei nóstre se póte afia numai in libertatea constitutiunala a totuorú popóreloru monarchiei austriace.“

Programulu desfasuratu aici este astfelu, incátu de siguru nici unu Românú din Ungari'a nu s'aru sfii a-lu subscrie, — cu un'a singura esceptiune, neinsemnata la parere, in sa fôrte mare in consecuintiele ei. — Baronulu Eötvös vorbesce, ade-veratu, intr'unu locu despre popóre le Ungariei, ear intr'altu locu amintesce numai de natiunea nóstra, adeca de natiunea magiara. Si acést'a este si va fi pentru totdeun'a pét'ra de smintéla pentru toti locuitorii nemagiari din Ungari'a, cari tocmai asiá nu potú suferi a se privi Magiarii de natiune eschisiva a Ungariei, precum nu potú suferi nici Magiarii d. e. a se privi monarchi'a austriaca, compusa din atâtea si atâtea natiunalitati diferite, de imperati'a germana. Si in ca Br. Eötvös e de cei liberali; dar apoi ceialalti ?!

Din tinutul Nasedului ni se scrie, ca Dnulu Consiliaru scolasticu gr. cat. Dr. Maiorinu societate cu Rvrd. d. Inspectoru supremu scolasticu si Prepositu Macedonu Popu cu finea lunei tr. visitara mai multe scóle comunale de prin tinutul a cel'a, dintre cari sa fia aflatu in stare buna cu de-osebire cea dela Betleanu. —

Din Lugosiu. Reflexiune! Publicand-se in Nrii 46 si 48 a. c. ai „Telegrafulu Romanu“ testamentulu repoa-satei Annei Alessandroviciu prin Dlu Iosifu Tempea parochulu gr. or. de aici, mi se ascrie mie de acolo atare contribuire la facerea aceluorú dipusetiuni filantropice si natiunali, ce se ce-tescu in acelu testamentu. — Deci subscrisulu me vedu provocatu a dechiará din par-te-mi, cumea eu la facerea aceluorú dispositiuni testamentarie

nimicu am contribuitu, ba incátu am potutu pricepe cá locui-toriu din cas'a repoa-tei, cu ocaziunea cercetárilor mele tri-lunarie, ce le faceam in locuinti'a ei, afirmez, ca testatóreca cu ani de dile naintea mortii sele motu propriu si fára nici unu svatu bunu si amicalu din parte-mi, fára nici o indemnare straina, in sa si singura a fostu resoluta a face ce a fa-cutu. —

De unde apoi urméza, ca acea premissa a publicárei testamentulu de mine atingátore este cu atátu mai naiva. cu cátu Dlu Parochu Iosifu Tempea cá novitiu de ieri de alaltieri in Comun'a Lugosiulu multu mai putinu a potutu cunósce intentiunile cele proprie si plecate ale testatórei, decátu sa póta cutezá cu atátu usiurata a detrage ce-va marimeí faptulu generosu alu repausatei, conceputu numai in propri'a ei idea, — prin aceea, ca un'a parte a acelu faptu o ascrie mie, séu ori cáruí dintre cei vii. — Testimoniu arestui assertu alu meu, potú fi totdeuna cei siepte domni martori ai testamentulu. — Dar si alt-cum acést'a publicare a testamentulu prin Dlu Pa-rochu facuta, este dupa parerea subscrisulu o apucatura in contr'a ordinei agendeluorú epitropiei, spre ce D. Parochu nici intr'unu tipu n'a fostu chiamatu.

Constantinu Radulescu.

Mitropolitulu Haulik este dispensatu de oficiulu de locoteninte alu Banulu din Croati'a, si demnitatea acést'a s'a conferitu Comitelui supremu Ivan Kukuljevic, care prin urmare va presiedé dietei venítore.

Cris'a ministeriala in canue finit'a. Dupa scirile mai nóue d. Plener remáne ministru de finantie, ear d. Raule s'aru face ministru de ju-stitia. —

In caus'a patriarchatulu serbescu.

„Press'a“ de Vienn'a are unu articulu dto Vienn'a 6 Iuliu, privitoriu la Patriarchatulu serbescu, in care dice nici mai multu nici mai putinu, decátu, ca Patriarchatulu serbescu este desfiintiatu. Dupa mai multe per-tractári, continua articululu, ce se facura in Vienn'a cu Pa-triarchulu Masirevic, acést'a s'au invoitu, ca Patriarchatulu din Carlovitiu de aici incolo sa nu mai fia Patriarchatu serbescu, ci Patriarchatu gr. or. alu bisericeí din Austri'a preste tota. Despre acést'a s'au si insciintiatu tóte autoritatile tieri prin notificatiune oficiósá, cu acea observare espressa, ca Patri-archulu Masirevic in ca si pentru persón'a sea a resignatu la titulu seu de pán'acum de Patriarchu serbescu, si de aceea vine a se titulá in venitoriu Patriarchu alu bisericeí gr. or. din Austri'a. — Noi din parte-ne nu potemu dá crediamentu deocamdata acestei sciri in form'a aretata; un'a pentruca cre-demu, ca Patriarchulu Masirevic n'a potutu face o astfelu de 'nvoire, alt'a pentruca in caus'a acést'a voru trebuí intrebate si ierarchi'a romána si serba despre acést'a titulatura. —

Varietati si noutati de di.

Dupa „Idök Tanuja“ la staruinti'a Esc. Sele P. Metro-politu A. St. Siulatiu, Episcopu gr. cat. alu diecesei Gherlei s'aru fi denumitu Rvrd. D. Canonicu I. Negrutu (Pe-kete). Luculu s'aru aflá acum la Rom'a. —

(Pentru Teologi.) Tragemu atentiunea on. p. t. Preoti, Capellani, Professori, Clerici etc. asup'r'a celoru dóne cárti prea importanti, ce le anunzia librari'a S. Filtch in ca-petulu foii nóstre de astadi. —

(Diuariu nou romanescu.) Aflamu din foile románe din Pest'a, ca tinerimea romána gr. cat. sub conduce-rea d. Dr. Silasi a'nceputu a edá o fóia bisericesca, scolara si literaria, intitulata: „Sionulu romanescu.“ Prenumeratiu-ne se face: In seminarulu gr. cat. din Vienn'a, Schönlatern-gasse Nr. 10, cu pretiu de 4 fl. pe anu. Mai multu despre acést'a intreprindere, dupace o vomu vedé; deocamdata-i u-rámu viétia si prosperare. —

„Familia“ aduce in nr. 3 din 25 Iuniu (7 Iuliu) urma-tórele: Portretulu Dluí Tim. Cipariu si o schitia biografica din viétia lui. — O séra in gradina, poesióra de I. Vulcanu. — Ca-derea Temisianeí, de I. Grozescu. — Analisea limbei románe, de Alessandru Romanu. — Mexico, cu ilustratiune. — Colos-seulu din Rom'a, cu ilustratiune. — Columb'a. — Modele de brodaria francésca. — Ce e nou? — Litaratura si arte. — Teatrulu natiunali in Brasiovu. — Pe palii: Corspundintie din Vienn'a, Satumare, Bucuresci. Numele prenumerantiloru. Din strainatate. Pentru económe. —

„Tromp. Carp.“, inspirata de zelu adeveratu natiunali, a redus pretiulu seu pentru Románii austriaci dela 20 la 10 fl. pe semestru. Sperámu, ca compatrictii nostri voru scí pretiui jert'a acést'a patriotica. —

Principatele române unite.

Incepem revist'a noastră asupra lucrurilor din Romani'a cu trist'a novela, ca

Dionisiu Popu Martianu,

directorul oficiului statistic din Romani'a, a repozat la Monacu într-o calea la ape minerale. „Tromp. Carp.“ i rostesc cuvinte insuflete, pline de caldura și de recunoscintă. Noi Transilvanii, dintr'alu căroru sinu au esit acestu barbatu devotatu înaintărei națiunei se, împreună rugile noastre pietose cu ale fratiloru de dincolo: că sufletulu lui sa afle dincolo de mormentu repausulu acel'a, ce aici int e doreri și patimi îndelungate nu l'a potutu gasi, ear amintirea lui sa fia binecuvanta!

Totu „Tromp. Carp.“ are corespundintie foarte intere sante dela serbatorea naționala a Serbiloru, despre carea amu vorbitu și noi. Ne rezervăm că cu alta ocaziune sa punem sub ochii cititoriloru nostri câte-va trasuri din aceste corespundintie.

Intre Romani'a și Turci'a se desvelesce o cestiune de mare importantia: cestiunea tributulu. Turci'a adeca cere dela Romani'a tributulu, ce acést'a i aru fi datore de 12 ani, din anulu 1853. Acestu tribut face pe anu 48,000 galbeni, va sa dica cu totul 576,000 galbeni. Romani'a dincontra cere despagubire pentru pagubele cele mari, ce le au avutu locuitorii tiei in resbelulu russo-turcescu, precum și edarea insuleloru din Dunare Cetululu și Santu-Georgiu, despre cari vorbirama in nrulu nostru 49, cari despagubiri de siguru voru trece multu preste cele 576,000 galbeni, ce-i pretinde Turci'a. Spre pertractarea acestei afaceri s'a compus de ambe părțile o comisiune, carea va delibera la Constantinopole.

Guvernulu romanescu, austriacu și russescu negotieza de mai multu tampu in privint'a navigatiunei Prutulu. In 20 luniu tinura plenipotentiaru celoru trei poteri cea d'antăiu siendintia in caus'a acést'a. In urm'a mesurărilor, ce s'au facutu, Prutulu dela Sculani (apropo de Iasi) injosu este navigabilu intregu, ceea ce aru dá o linia de 37 miluri. Dar si partea de susu până la Stefanesci se crede ca s'aru poté face navigabila, și acést'a aru dá apoi o linia de 48 miluri. Dupa cum se scrie „Pressei“ de Vienn'a, guvernulu austriacu aru voi sa faca Prutulu navigabilu până pe la Cernautiu, candu apoi elu aru reprezenta unu drumu de apa de 57 miluri, și produsele Bucovinei, Bessarabiei și Moldovei s'aru poté transporta cu inlesnire la piati'a Galatiloru. Vom vedé, încât u se voru realisa acceptările corponditelui respectivu.

Colect'a pentru biseric'a gr. or. din Mercurea.

Stimate Domnule Redactoru! Paremi-se in Nru 72 alu T. R. din a. p. se amintise pe scurtu, ca in opidulu Mercurea se va incepe catu mai curendu fundamentulu unei noue sante biserici gr. orientale; in legatura cu anontulu acel'a mi iau voia a te rogá, sa ai bunatate a priimi in colónele T. R. aicea, alaturat'a consemnatiune despre toti banii de mila adunati in fondulu zidindei sante biserici de aicea atatu cu ocaziunea santirei petrei fundamentale, ce s'a tinutu in 10/22 Septembrie 1864, — catu si inainte si dupa aceea; facu acést'a nu numai din strinsa-mi datorintia cátra toti acei'a, cari au binevoitu a contribui spre scopulu celu santu alu zidirei unei case a Domnului, catu si pentru a inima pre unii cá acei'a, cari-ti respundu mai totdeun'a, candu te areti inaintele cu câte o filera de subscripțiune, si nu fára dreptu: Nu mai dau, ca amu datu destulu pentru fundatiuni, catedrale, biserici, scóles si alte scopuri filantropice, si pe lánge tóte promisiunile, in publicu nu se scie niciin diu'a de astadi: catu s'au adunatu, si cumu s'au folositu banii adunati. Ca astfelu de obiectiuni se intrebuinteaza de cátra multi numai de unu felu de pretestu a se retrage dela astfelu de contribuire, vréu insusi a recunósce, in sa de alta parte credu a nu i se poté disputa nimerui dreptulu, deca a conferitu fia catu de putinu spre ori si ce scopu filantropicu, a pretinde sa scie si aceea: de? si cumu s'au intrebuintatu contribuirile spre scopulu menitu? La parerea acestoru din urma me alaturu de altmintrenea si eu din totu sufletulu in privint'a fonduriloru si donatiuniloru, ce se administreaza la Mitropolia nostra din Sabiu, cáci asi indrasni a intari ca nu e nnu satutu in intréga diecesa in care nu vei audi pe crestini nostri vorbindu unulu cátra altulu: ca fundatiunea Iosefiana, colectele pentru Catedrala, si alte venituri ale mitropoliei, ma insusi ale singulareloru biserici s'aru administá sub si nu pe pamentu. Apoi scii, Dle Redactoru, sub pamentu se dice a fi intunerecu, si ori si ce se face in intunerecu, trage suspitiune dupa sine. Despre impartirea darului imp. de alta data, acum'a fia-mi iertatu a insemná pe scurtu numai atát'a, ca in privint'a acést'a domnesce — si dicu dupa opinijunea mea cu totu dreptulu — cea mai mare nemultamire in intréga diecesa.

Amu onóre a me recomandá fratiesciloru simtjeminte, remanendu Alu P. O. Domnjei tale

stimatoriu amic

Mercurea 29/17 Iuniu 1865. Macelariu m. p. Jude reg.

Consemnarea

baniloru de mila adunati pe sém'a bisericej din Mercurea. Escóleni'a Sea Dlu Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a *) 200 f., Demianu Mog'a 20 f., N. N. 2 f., 70 xr. Petru Badila 30 f., Mari'a

Redactoru respunditoriu Zacharia Boiu.

Badila 20 f., Ladislau B. Popu 20 f., Elen'a Popu 10 f., Dimitrie Moldovanu 20 f., Ioan'a Moldovanu 20 f., Dr. Basiliu Szabo 2 f., Demetriu Mog'a 10 f., Petronell'a Mog'a 2 f., Mari'a Hanni'a 20 f., Ann'a Bolog'a 10 f., Nicolau Sandoru si Soci'a 15 f., Dr. Vasiciu 5 f., Paulu Dunc'a 5 f., Visarionu Romanu 2 f., Bucuru Dancasiu 10 f., Petru Bancila 1 f., Ioann Hanni'a 40 f., D. M. Gestalter Parochu evangelicu in Mercurea 20 f., Ioann Serbu 5 f., Nicolau Ciugudeanu 10 f., Ioann Sierbu 2 f., Ilie Siufana 1 f., Carolu Goelner 5 f., Nicolau Alemanu 2 f., Pamfilie Sav'a 2 f., Demetriu Nedel'a 2 f., Petru Babe 3 f., Moise Toparcianu 2 f., Ioann Lazaru 2 f., Cosm'a Demianu 2 f., Carolu Gaertner 5 f., Petru Pred'a 1 f., Nicolae Toparcianu 1 f., Ioann Dregoi 1 f., Ioann Alemanu 1 f., Moise Orestianu 1 f., Nicolae Orestianu 1 f., Ioann Lazaru 2 f., Alecsiu Antinie 1 f., Ioann Radulu 5 f., Ioann Iridonu 1 f., Moise Nicó'a 1 f., Nicolae Bumbea 1 f., Demetriu Ivanu 1 f., Nistoru Flesieriu 5 f., Ioann Flesieriu Sofronu 5 f., Nicolae Balomir 2 f., Onca Pop'a 3 f., Ioann Radu 1 f., Martinu Spilhaupt 2 f., Simon Hoschege 1 f., Simon Flubacher 5 f., Michailu Theiss 4 f., Iacubu Greavu 5 f., Bucuru Banu 2 f., Nicolae Huditianu 5 f., Glegoru Genie 1 f., Ilie Cher'a 2 f., Moise Bunca 2 f., Georgie Macelariu 100 f., Filipu Isacu 1 f., Ioann Frumu 1 f., Vasiliu Renti'a 1 f., Ioane Beu 5 f., Onca Pop'a 10 xr. Iacubu Alemanu 2 f., Ioann Macelariu secretariu 40 f., Nicolae Morariu 10 f., Elia Macellariu 100 f., Iuditha Macellariu nascuta Tobiasiu 100 f., Demetriu Macellariu Secretariu 10 f., Eufrosin'a Macellariu 15 f., Demetriu Barbu 5 f., Michael Smigelski 5 f., I. Asente Severu 10 f., Basiliu Buteanu 10 f., Carolu Hahn 10 f., Din Lad'a bisericej din Galesiu, 10 f., Esc. Sea Metropolitulu St. Siuluti 20 f., Comun'a Tilise'a (Prin oficiulu parochialu din Tilise'a dela mai multi) 20 f., Gabr. Boezent 2 f., A. B. 2 f., Dr. Majoru 2 f., Ladislau Vajd'a 2 f., Ioann Balomiri 2 f., (Prin P. O. D. Lazaru Pupos din Zlatn'a): Lazar Pupos 3 f., Georgiu Damianu 1 f., Stefanu Jeneslav 1 f., Ioann Popescu 1 f., Georg Rosc'a 1 f., Nicolae Halmagianu 50 xr. Gedeonu D. Blasianu 1 f., Ioann Iancu 1 f., Aaron Popp 1 f., Nicolau Stanciu 50 xr. Nicolau Bulz'a 40 xr. Georg Marcu 40 xr. Ioan Rosc'a 1 f., Petru Lucaciu 40 xr. Ioanne Mogutiu 40 xr. Sebasteanu Popescu 1 f., Nicolae Placinta 40 xr. Nicolau Antonovits 1 f., Ioanne Lucaciu I. Milidonu 40 xr. Petru Paulu 1 f., Philimonu Plaste. (pentru purtătoriu de Colecta s'au trasu.. 30 xr.) 40 xr. (Va urmă)

*) Dupa informatiunile, ce ni-amu castigatu din banii bisericeleor serace. (Red.)

Anunciu literariu.

In librari'a S. Filtsch se afla de vendiare de curendu sosite:

1. **Predicele si Panegiricele Parintelui Ilia Meniatu**, traduse si provideute cu note. Doue tomuri, pretiulu 5 fl. 75 xr.

2. **Pidalionu** seu Cărm'a corabiei, intielese a catolicescei si apostolescei biserici a ortodoxiloru. Adica tóte sf. Canóne ale ss. Apostoli, ale ss. Sinóde ecumenice, locale si ale SS. Parinti de pe alocurea. Traduse din grecesce in romanesc, de In. P. S. Mitropolitulu Chiru Chiru Veniaminu, tiparita in S. Monastirea Neamtulu la anulu 1844. Pretiulu 10 fl. v. a. —

Insciintiare

Subscrisulu, care s'au imbucuratu in restempu de 17 ani cá arendatorele Hotelulu la „Curtea Mediasulu“ de a fi onoratu din partea onoratulu publicu cu concurentia sea, are onóre a face onoratulu publicu cunoscutu, ca cu inceputulu lunei lui Iuliu a. c. si-a arangiatu Hotelulu seu, in cas'a sea propria in strad'a macelariloru (Fleischergasse) Nr. 18. sub firm'a „Hotelulu Bucuresci“, in care prelánge unu servitiu promptu se afla cele mai bune si eftine beuturi si mancări, si care totdeodata e provideutu cu mai multe odái bine mobilate, cu grajduri bune pentru cai si siopuri pentru trasuri. — Sabiu in 5/7 1865.

Savu Lobontiu,

proprietariulu „Hotelulu Bucuresci.“

Sirupu albu de peptu

Acest'a se aprobá de mai multe fisicate cá unu mijlocu pentru ori ce tuse vechia, pentru dorere de peptu, ragusiela de ani, plumáni balóse, tuse magarésca, gusteru in gátu, aprinderi in gatlegiu, guturaiu, tuse cu sânge, scuipatura de sânge, nădufu, despre acestea tóte da cele mai bune rezultate, si se afla mai multe sute de ateste.

Pentru Brasiovu amu datu uniculu depusetoriu Dlu S. P. Mailatu in butelie originali a 1 f. si a 2 f. in argintu (sunatori).

G. A. W. Mayer,

Breslau, Prussi'a.

(18-4.)

Burs'a din Vienn'a 30 Iuniu (12 Iuliu) 1865.

Metalicele 5%	70 20	Actiile de creditu	179
Imprumutulu nat. 5%	75 05	Argintulu	106 50.
Actiile de banca	796	Galbinulu	5 21.

Correspondintia.

Espeditur'a c. r. de posta din Foen: „Telegrafulu“ consta pe 1/2 anu 4 f.; deci ne rogámu a se mai tramite 50 xr. — N. B. Bucuresci: Cea mai cordiala multamita. — I. I. Korrka: Salutare! — 3 B. Catu de curendu.

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.